संदर्भ ग्रंथ सूची

संदर्भ ग्रंथ सूची

१. पाटील बी. बी., 'लोकप्रशासन', फडके प्रकाशन, कोल्हापूर, द्वितीयावृत्ती, १९९५, पृ. ८८

२. भोगले, शा. कृ. आणि पाटील बी. बी., 'लोकप्रशासन', द्वितीयावृत्ती, फडके प्रकाशन, कोल्हापूर, पृ. ९२, ११५

३. इनामदार, ना. र., 'लोकप्रशासन', पुणे, पृ. ९५

४. चौधरी, एम. ए., जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन, कोल्हापूर जिल्हा गॅझेटिअर, १९८९, पृ. ३५, ३६

५. भिडे, जी. एल., पाटील, एन. डी., महाराष्ट्रातील समाजसुधारणेचा इतिहास, पाचवी आवृत्ती, फडके प्रकाशन, कोल्हापूर, १९९८, पृ. ११५

६. केशव हरेल, राजर्षी छ. शाहू महाराज यांचे राजकीय विचार, पृ. ३८ ते ४०

७. मुळीक, आर. जी., पंचायती राज्य, प्रथमावृत्ती, मुळीक प्रकाशन, १९९८, पृ. ४३, ४४, ६७ ते ७०

८. पवार, एस. एन., भारतीय समाज व सामाजिक समस्या, पृ. ८७,८८

९. कोंडेकर, ए. वाय., भारतीय समाज, अकरावी आवृत्ती, फडके प्रकाशन, कोल्हापूर, २००१, पृ. १०५ ते १०७

१०. श्रीपतराव शिंदे, भारतातील विद्यार्थी वसतिगृहाचे जनक, पृ. ६४ ते ६८

११. नलिनी पंडित, जाती व्यवस्था व वर्ग व्यवस्था, १९६४, पृ. ६७ ते ६९

१२. महात्मा फुले मागासवर्ग विकास महामंडळ माहिती पुस्तिका, १९७८, पृ. १, २

१३. वसंतराव नाईक विमुक्त जाती व भटक्या जमाती विकास महामंडळ माहिती पुस्तिका, १९८४, पृ. १, २

१४. लोकशाहीर आण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळ माहिती पुस्तिका, १९८५, पृ. १, २

१५. महाराष्ट्र चर्मोद्योग व चर्मकार विकास महामंडळ माहिती पुस्तिका, १९७४, पृ. १, २

१६. महाराष्ट्र राज्य इतर मागासवर्ग वित्त व विकास महामंडळ, १९९९, पृ.१, २

१७. कोंडेकर,ए. वाय., भारतीय समाज, अकरावी आवृत्ती, २००१, पृ. ८७,८८

१८. पाटील, बी. बी., लोक प्रशासन, फडके प्रकाशन, कोल्हापूर, १९८५, पृ. ८८

१९. महात्मा फुले मागासवर्ग विकास महामंडळ माहिती पुस्तिका, १९७८, पृ. १, २

२०. वसंतराव नाईक विमुक्त जाती व भटक्या जमाती विकास महामंडळ माहिती पुस्तिका, १९८४, पृ. १, २

२१. लोकशाहीर आण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळ माहिती पुस्तिका, १९८५, पृ. १, २

२२. महाराष्ट्र चर्मोद्योग व चर्मकार विकास महामंडळ माहिती पुस्तिका, १९७४, पृ. १, २

२३. महाराष्ट्र राज्य इतर मागासवर्ग वित्त व विकास महामंडळ, १९९९, पृ.१, २

२४. महात्मा फुले मागासवर्ग विकास महामंडळ माहिती पुस्तिका, १९७८, पृ. २, ३

२५. वसंतराव नाईक विमुक्त जाती व भटक्या जमाती विकास महामंडळ माहिती पुस्तिका, १९८४, पृ. २, ३

२६. लोकशाहीर आण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळ जिल्हा व्यवस्थापक यांनी दिलेली माहिती दि. ३/२/२००६

२७. महाराष्ट्र चर्मोद्योग व चर्मकार विकास महामंडळ माहिती पुस्तिका, १९७४, पृ. २, ३

28. महाराष्ट्र राज्य इतर मागासवर्ग वित्त व विकास महामंडळ, जिल्हा व्यवस्थापकांनी दिलेली माहिती, दि. १८/१/२००६

संदर्भ ग्रंथ सूची

१. महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग - असा हा महाराष्ट्र

२. विकासात्मक महामंडळाच्या जिल्हा व्यवस्थापकांचे मार्गदर्शन

३. जिल्हा नियोजन समिती, कोल्हापूर प्रकाशित जिल्हा वार्षिक विशेष घटक योजना आराखडा २००६-०७

४. महात्मा फुले मागासवर्ग विकास महामंडळ मर्यादित संस्थापन समयलेख आणि संस्थापन नियमावली

५. महाराष्ट्र राज्य इतर मागासवर्ग वित्त व विकास महामंडळ लि. सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य व विशेष सहाय्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई प्रकाशित दिनदर्शिका

६. समाजकल्याण विभाग, कोल्हापूर प्रकाशित सामाजिक न्यायदर्शन पुस्तिका

७. समाजकल्याण विभाग, कोल्हापूर - फिटे अंधाराचे जाळे पुस्तिका

८. रामनाथ चव्हाण, भटक्या विमुक्तांचे अंतरंग, मनोविकास प्रकाशन

९. विकासात्मक महामंडळाच्या सभाना उपस्थिती

१०. विकासात्मक महामंडळाच्या प्रशासकीय अधिका-यांचे मार्गदर्शन

प्रशासकीय अहवाल

१. वार्षिक प्रशासन अहवाल, महात्मा फुले मागासवर्ग विकास महामंडळ

२. वार्षिक प्रशासन अहवाल, वसंतराव नाईक विमुक्त जाती व भटक्या जमाती विकास महामंडळ

३. वार्षिक प्रशासन अहवाल, लोकशाहीर आण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळ

४. वार्षिक प्रशासन अहवाल, महाराष्ट्र राज्य इतर मागासवर्गीय वित्त व विकास महामंडळ

५. जिल्हा व्यवस्थापक, प्रशासकीय कामांचा आढावा - २५ वर्षे विकासाची गतिमान वाटचाल - विकासात्मक महामंडळे

वृत्तपत्रे

१. दैनिक सकाळ

२. दैनिक तरूण भारत

३. दैनिक पुढारी

महात्मा फुले मागासवर्ग विकास महामंडळ मर्यादित, मुंबई

(महाराष्ट्र शासनाचा उपक्रम)

व्यवसायासाठी कर्ज मागणी अर्ज

अर्जदाराची वैयक्तिक माहिती

अर्जाचा अनुक्रमांक : 67305

जिल्हा कार्यालयाचे नांव

अर्ज प्राप्तीची तारीख-

अर्ज स्विकृत करणाऱ्याचे नांव व सही

जिल्हा कार्यालयाचे नांव ______ अर्ज प्राप्तीची तारीख ______

१) अर्जदाराचे संपूर्ण नांव : ______ जन्म तारीख : ______ वय : ______

२) वडीलांचे संपूर्ण नांव : ______

पतीचे नांव (महिलांकरीता) : ______

३) कायमचा पत्ता : ______ जात : ______

______

सध्याचा पत्ता : ______ ______

______ शिक्षण : ______

४) प्रस्तावित व्यवसायाचे नांव : ______ रेशनकार्ड क्र. : ______

५) कुटुंबातील मिळवत्या व्यक्तिंचे वार्षिक उत्पन्न : ______

अ.क्र.	व्यक्तीचे नांव	वय	नाते	धंदा/नोकरी	मासिक उत्पन्न	वार्षिक उत्पन्न	शेरा
कुटुंबाचे एकुण वार्षिक उत्पन्न :							

६) बँकेकडून कर्ज अथवा सरकारी अनुदान घेतले असल्यास तपशील

व्यक्तीचे नांव	नाते	बँकेचे नाव नव शाखा/ महामंडळाचे नांव	बँकेचे कर्ज/ महामंडळाचे कर्ज	थकबाकी रक्कम	अनुदान रक्कम	बीज भांडवल रक्कम
एकूण						

७) प्रतिज्ञापत्र

मी सत्य प्रतिज्ञेवर लिहून देतो की, वरील संपूर्ण माहिती सत्य आहे. तसेच मी सोबतच्या व्यवसायाचा अहवालानुसार मागितलेले अनुदान/कर्ज फक्त निर्देशित धंद्याकरिताच वापरीन व त्याचा गैरवापर केल्यास मी कायदेशीर कार्यवाहीस पात्र राहीन. कर्ज रक्कम व्याजासह माझ्याकडून वसूल करण्यात यावी. माझ्या कुटुंबातील कोणीही व्यक्ती नोकरीस नाही. मी बँकेच्या व महामंडळाच्या कर्जाची फेड नियमित करीन. मी दिलेली माहिती सत्य आहे. प्रतिज्ञेवरील सत्यतेकरीता साक्षीदार म्हणून दोन व्यक्तींची नांवे त्यांच्या सहयासह देत आहे.

अर्जदाराची सही/अंगठा

दिनांक : अर्जदाराचे नांव ______

अर्जदार माझ्या परिचयाचा असून त्यांनी नमूद केलेली माहिती सत्य आहे निर्देशित बाबीकरीता आम्ही जबाबदारी स्वीकारीत आहोत.

साक्षीदार

१) संपूर्ण नांव : ______

पत्ता : ______ सही ______

______

२) संपूर्ण नांव : ______

पत्ता : ______ सही ______

______

टीप : सोबत जोडावयाची प्रमुख कागदपत्रे - तहसिलदारकडुन जातीचा व उत्पन्नाचा दाखला घेणे, किंवा दारिद्र्य रेषेखाली असलेल्याचा दाखला, रेशन कार्ड, फोटो प्रस्तावित व्यवसायाकरीत आवश्यक असलेले लायसन्स अथवा परमिट.

संपूर्ण जोडण्यात आलेल्या कागदपत्रावर ग्रामसेवक, तलाठी, सरपंच, नगरसेवक अथवा एस.ई.ओ. यांच्याकडून स्वाक्षांकित करून घेणे आवश्यक आहे. (अधिक माहितीकरीता जिल्हा व्यवस्थापकांशी संपर्क साधावा)

महात्मा फुले मागासवर्ग विकास महामंडळ मर्यादित, मुंबई

महाराष्ट्र शासनाचा उपक्रम

प्रशिक्षण विद्यावेतनासाठी अर्ज

१. अर्जदाराचे संपूर्ण नांव : ....

२. अर्जदाराचा संपूर्ण पत्ता : घर नं. ....

गल्ली ....

गाव ....

तालुका ....

३. वय ....

४. जात व पोटजात .... अ) ....

ब) अनुसूचित जाती/नवबौध्द/अनुसूचित जमाती

५. रेशनकार्ड क्रमांक किंवा परवाना क्रमांक : ....

६. कुटुंबातील इतर व्यक्ती अ) प्रौढ

ब) मुले

क) मिळवत्या व्यक्ती

७. कुटुंबाचा प्रकार : शेतमजूर/ग्रामीण कारागीर/अल्पभूधारक/अत्यल्प भूधारक

८. कुटुंबाचा वार्षिक उत्पन्न इतर व्यवसाय

९. अर्जदारास गेली पाच वर्षे ओळखणा-या दोन व्यक्तींची नावे व पत्ते : १)

२)

१०. अर्जदाराचे शिक्षण अ) शालेय शिक्षण

ब) तांत्रिक शिक्षण

क) शाळेचे नाव व पत्ता

ड) शाळा सोडल्याचे वर्ष

इ) कोणत्या इयत्तेत शाळा सोडली

११. अर्जदारास स्वतंत्र उद्योग व्यवसायाचा अनुभव :

असल्यास त्याचा तपशील :

१२. कोणत्या व्यवसायाचे प्रशिक्षण घेण्याची इच्छा आहे :

१३. आपण निवड केलेल्या व्यवसायाचे प्रशिक्षण देणा-या संस्थेचे नाव व पत्ता :

(टिप : अर्जदाराने अर्जासोबत शाळा सोडल्याचा दाखला, जातीचा दाखला, उत्पन्नाचा दाखला देणे आवश्यक आहे.)

मी प्रतिज्ञापूर्वक लिहून देतो की, अर्जात दिलेली सर्व माहिती सत्य आहे. मी वर नमूद केलेल्या व्यवसायामध्ये मला रस आहे व प्रशिक्षण पूर्ण झाल्यानंतर मी तो व्यवसाय करणार आहे.

अर्जदाराची सही

नाव :

ठिकाण :

दिनांक :

कार्यालयीन कार्यवाही

अ) अर्जदार हा त्याचे कुटुंबाची नोंद .... या तालुक्यात तयार केलेल्या दारिद्र्य रेषेखाली येणा-या यादीमध्ये अनुक्रमांक .... प्रमाणे झालेली नोंद.

ब) दारिद्र्य रेषेखाली येणा-या कुटुंबाच्या यादीमध्ये अर्जदाराची व अर्जदाराच्या कुटुंबाची नोंद नाही आहे.

क) अर्जदार यांची जात .... आहे व ती मागासलेल्या जातीमध्ये आहे.

क्षेत्र अधिकारी

गटविकास अधिकारी
पंचायत समिती

प्रादेशिक व्यवस्थापक
महात्मा फुले मागासवर्ग विकास महामंडळ

दैनिक पुढारी, दि. २१ जुलै २००५, पान पाच

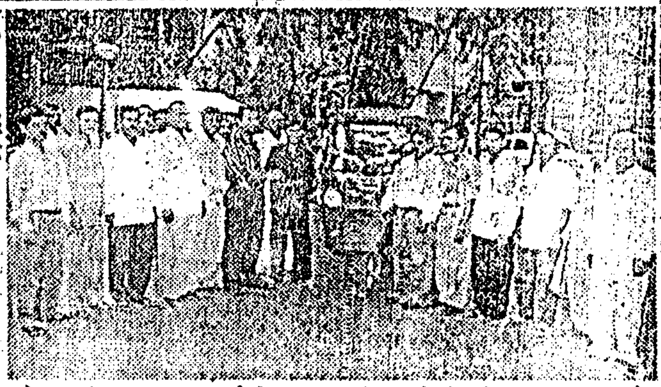

लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळातर्फे किणी (ता. हातकणंगले) येथील सयाजी समुद्रे यांना रिक्षा टेम्पो प्रदान करताना माहिती अधिकारी सतीश लळीत, सोबत आर. बी. रंधवे, पी. एम. पाटील, वाय. जे. राजवाडे.

अण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळाच्या योजनेंतर्गत युवकास रिक्षा टेम्पो प्रदान

कोल्हापूर : लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळाच्या कार्यालयातर्फे लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे यांच्या ३६ व्या पुण्यतिथीनिमित्त विविध कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात आले होते. यावेळी महामंडळाच्या योजनेंतर्गत व्यवसायनिर्मितीसाठी हातकणंगले तालुक्यातील किणी गावचे सयाजी समुद्रे यांना जिल्हा माहिती अधिकारी सतीश लळीत यांच्या हस्ते रिक्षा टेम्पोच्या किल्ल्या देण्यात आल्या.

यावेळी लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळाचे जिल्हा व्यवस्थापक आर. बी. रंधवे, वसंतराव नाईक भटक्या विमुक्त जमाती महामंडळाचे जिल्हा व्यवस्थापक पी. एम. पाटील, महात्मा फुले विकास महामंडळाचे सहायक लेखा अधिकारी वाय. जे. राजवाडे आदींसह शासकीय अधिकारी, कर्मचारी आणि नागरिक मोठ्या संख्येने उपस्थित होते..

दै. सकाळ · २४ मार्च २००६

दलित वस्ती सुधारणेअंतर्गत तीन कोटींची कामे होणार

कोल्हापूर, ता. २७ : जिल्हा परिषदेच्या समाजकल्याण विभागाच्या वतीने यंदा दलित वस्ती सुधारणेअंतर्गत सुमारे तीन कोटी रुपयांची कामे केली जाणार आहेत. पिण्याचे पाणी आणि स्वच्छतागृहे या कामांना प्राधान्य दिले जात आहे.

ग्रामीण भागांतील दलीत वस्ती सुधारण्यासाठी शासनाने खास निधी मंजूर केला आहे. त्याबाबत ज्या गावांचे

जिल्हा परिषदेतून

प्रस्ताव आले आहेत, त्यांच्यासाठी सध्या योजनेतून कामे सुरू करण्यासाठी गती मिळाली आहे. ज्या गावांत मागासवर्गीयांची संख्या पन्नास आहे, त्यांच्यासाठी दीड लाख, शंभरपेक्षा अधिक संख्या असणाऱ्या गावांना दोन लाख व दोनशेपेक्षा अधिक लोकसंख्या असणाऱ्यांना पाच लाख रुपयांपर्यंत अनुदान मिळणार आहे. समाजकल्याण खात्याचे सभापती विलास कांबळे व अपर मुख्य कार्यकारी अधिकारी पी. आर. झेंडे यांच्या मार्गदर्शनाखाली आलेल्या प्रस्तावांची तपासणी सुरू आहे.

दै. पुढारी २ मार्च २००७

सफाई कामगार पुनर्वसन अभ्यास करण्यासाठी कमिटी नियुक्त

कोल्हापूर/प्रतिनिधी■

राष्ट्रीय सफाई कामगार प्रशिक्षण व पुर्नवसन योजनेतंर्गत महात्मा फुले मागासवर्गीय विकास महामंडळाच्या कोल्हापूर विभागाच्यावतीने सफाई कामगारांचे प्रशिक्षण व पुर्नवसन योजनांची अंमलबजावणी कर्ण्यासाठी जिल्हाधिकारी प्रवीण दराडे यांच्या अध्यक्षतेखाली कमिटी स्थापन करण्यात आली आहे.

या कमिटीमध्ये जिल्हा परिषदेचे मुख्यकार्यकारी अधिकारी, जिल्हा नियोजन अधिकारी, विशेष जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी, जिल्हा उद्योग केंद्राचे महाव्यवस्थापक, नेहरू रोजगार योजना प्रकल्प अधिकारी, खादीग्रामोद्योग अधिकारी, शासकीय तंत्रनिकेतनचे प्राचार्य, जिल्हा उपनिबंधक, महात्मा फुले मागासवर्गीय विकास महामंडळाचे जिल्हा व्यवस्थापक यांची शासकीय सदस्य म्हणून तर अजित मोहन पटवणे आणि प्रल्हाद विरदाळी यांची अशासकीय सदस्य म्हणून या कमिटीवर निवड करण्यात आली आहे.

तरुण भारत १८ फेब्रुवारी २००७

जि.प. विविध योजनांतील लाभार्थींना भांड्यांचे वाटप

हातकणंगले (प्रतिनिधी) : जिल्हा परिषदेच्या विविध योजनांतून भादोले जिल्हा परिषद मतदार संघातील सर्वसाधारण आणि मागासवर्गीय लाभार्थीना ९० टक्के अनुदानावर शिवणयंत्रे, लहान मुलींना सायकल, महिला मंडळांना भांडी, मिक्सर, कुकरचे वाटप जिल्हा परिषद सदस्य रहेमान मुलाणी यांच्या हस्ते करण्यात आले. यावेळी प्रभारी गटविकास अधिकारी आर. एम. बिनवडे, विस्तार अधिकारी सदाशिव पाटील, महिला व बालकल्याण विभागाकडील आर. जी. पाटणकर इ. मान्यवर व लाभार्थी मोठ्या संख्येने उपस्थित होते.

दै. पुढारी ८ जून २००६

लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे पुरस्कारासाठी अर्ज मागविले

[illegible] सनाच्या सामाजि[illegible] मातंग समाजा[illegible] सांस्कृतिक व समाजसेवा [illegible] संस्थांना २००६ [illegible] करिता लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे पुरस्कार प्रदान करण्यात येणार आहेत. पुरस्कारासाठी विहित नमुन्यातील अर्ज विशेष जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी, मध्यवर्ती प्रशासकीय इमारत, कसबा बावडा रोड, कोल्हापूर यांच्या कार्यालयात विनामूल्य मिळतील. अर्ज भरून आवश्यक ती कागदपत्रे व पोलिस खात्याकडील [illegible] दाखला, पासपोर्ट आकाराचे दोन फोटो, केलेल्या कार्याचा तपशील त्यासंबंधी आवश्यक पुरावे, कात्रणे इत्यादी कागदपत्रांसह दोन प्रतींमध्ये प्रस्ताव दि. १५ एप्रिल २००७ पर्यंत विशेष जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी, कोल्हापूर [illegible]

दै. पुढारी ८ जून २००६

व्यवसाय प्रशिक्षण योजनेतंर्गत २८०० उमेदवारांना प्रशिक्षण

कोल्हापूर : व्यवसाय शिक्षण व प्रशिक्षण संचालनालय-मुंबई यांच्या मार्फत मागील त्याला व्यवसाय प्रशिक्षण योजना २००३-०४ पासून सुरू आहे. आजतागायत जिल्ह्यातील अनुसूचित जातीचे २५३७ व भटक्या जाती /जमाती, विशेष मागास प्रवर्गातील २७६ उमेदवारांना प्रशिक्षण देण्यात आले आहे.

कोल्हापूर जिल्ह्यासाठी २००६-०७ साठी अनुसूचित जातीसाठी ८ लाख ४० हजार रुपये तर विमुक्त जाती-भटक्या जमाती व विशेष मागास प्रवर्गासाठी २ लाख रुपयांचे अनुदान मंजूर झाले आहे. हे अनुदान जिल्ह्यातील ११ तालुका औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांना वितरीत केले आहे.

तालुका पातळीवरील औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेत ३९८ अनुसूचित जातीचे उमेदवार व ७४ विमुक्त [illegible]

११ तालुका औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थेमध्ये अनु. जातीचे उमेदवार व मागास प्रवर्गातील उमेदवारांना स्त्रियांचे कपडे शिवणे, ब्युटीशियन, आर्क वेल्डींग, डाटा एंट्री ऑपरेटर, जीप ड्रायव्हींग, मोटार आर्मेचर वायंडींग, घरगुती इलेक्ट्रॉनिक्स वस्तुंची दुरुस्ती, सायकल दुरुस्ती, वेल्डिंग, गॅस स्टोव्ह दुरुस्ती, केरोसीन स्टोव्ह, पेट्रोमॅक्स या योजनेअंतर्गत प्रशिक्षणार्थ्यांना प्रतिमहिना १०० रुपये प्रमाणे विद्यावेतन तसेच टुलकीट देय असणाऱ्या व्यवसायासाठी प्रति उमेदवारांना एक हजार रुपयांचे टुलकीट दिले जाते, अशी माहिती प्राचार्य, औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था-कोल्हापूर यांनी पत्रकाद्वारे दिली आहे.

दै. [illegible] -१ ऑक्टोबर २००६

स्वयंरोजगाराचा आधारवड

संयुक्त महाराष्ट्र चळवळीत आपल्या बहारदार शाहिरीने अण्णाभाऊ साठे यांनी मराठी मनाला आपल्या न्याय हक्कांसाठी जागृत केलं. पददलित, कामगार, शेतकरी यांचे जीवनमान सुधारावे, यासाठी कथाकार, कादंबरीकार, कवी अशा वैविध्यपूर्ण भूमिकेतून त्यांनी लोकसेवा केली. साठे यांच्या नावाने राज्य शासनाने १९८५ साली अण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळाची स्थापना केली. युवकांना स्वयंरोजगाराकडे वळवून त्यांचा बेरोजगारीचा प्रश्न सोडविण्यासाठी या महामंडळाने आज कंबर कसली आहे.

दारिद्र्य रेषेखालील मातंग समाजातील युवकांना स्वयंरोजगाराकडे वळवून त्यांचा बेरोजगारीचा प्रश्न सोडविण्यासाठी अण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळ प्रयत्न करत आहे. मातंग समाजात मांग, मातंग, मिनी मादिग, मादिग, दानखणी-मांग, मांग-महाशी, मदारी, राधेमांग, मांग-गारुडी, मांग-गोराडी या पोटजाती असून, त्यांनाच या महामंडळाच्या योजनांचा लाभ मिळू शकेल. हे महामंडळ राज्य शासनाचा एक उपक्रम असून, त्याचे भागभांडवल ५० कोटी रुपये आहे. महामंडळाच्या विविध योजनांतर्गत मार्च २००६ अखेरपर्यंत ३०,८३७ लाभार्थीपैकी सुमारे २६,००० जणांना रोजगार तर ४,८३७ जणांना स्वयंरोजगार प्राप्त झाला आहे.

मातंग समाजातील युवकांना शैक्षणिक, सामाजिक व आर्थिक विकास व्हावा, हे या महामंडळाचे प्रमुख उद्दिष्ट आहे. या महामंडळाचे मुख्यालय बी-२२, कल्पना केंद्र, अशोकवन, हनुमान टेकडी, बोरिवली (पूर्व), मुंबई ६६ येथे आहे. (दुरध्वनी क्रमांक ०२२-२८९६१७१४) नाशिक, पुणे, औरंगाबाद व नागपूर येथे प्रादेशीक कार्यालय, तर अन्य ठिकाणी जिल्हा कार्यालये आहेत.

○साठे शिष्यवृत्ती योजना:

मातंग समाजातील ज्या विद्यार्थ्यांना १० वी, १२ वी, पदवी, पदविका, वैद्यकीय शिक्षण, अभियांत्रिकी या शिक्षण प्रकारात ६० टक्के किंवा त्यापेक्षा जास्त गुण मिळाले असतील, त्यांची जिल्हानिहाय गुणवत्तेनुसार निवड केली जाते. एका लाभार्थीला एका वर्षासाठी पुढीलप्रमाणे शिष्यवृत्ती दिली जाते. १० वी च्या विद्यार्थी वा विद्यार्थिनीस वार्षिक १ हजार रुपये, १२ वीसाठी १५०० रुपये, पदवी व पदविकासाठी २ हजार रुपये तर अभियांत्रिकी व वैद्यकीय शिक्षणासाठी २,५०० रुपये.

○विशेष केंद्रीय अर्थसहाय्य:

या योजनेअंतर्गत महामंडळातर्फे अनुदान योजना व प्रशिक्षण योजना यासाठी लाभार्थींना कर्ज पुरवठा केला जातो.

○अनुदान योजना:

या योजनेसाठी प्रकल्प मर्यादा ४० हजार रुपये आहे. महामंडळातर्फे लाभार्थ्यास देण्यात येणारी अनुदानाची रक्कम वगळून बाकीची सर्व रक्कम बँकेतून कर्ज रुपाने उभारावयाची असते. या कर्जावर बँकेच्या दराप्रमाणे व्याज असते. कर्जाची परतफेड ३६ ते ६० अशा समान मासिक हप्त्यात बँकेला करावयाची असते.

अण्णाभाऊ साठे विकास महामंडळ

○प्रशिक्षण योजना:

या योजनेखाली पात्र प्रशिक्षणार्थीस तांत्रिक वा व्यावसायिक प्रशिक्षणासाठी शासनमान्य खासगी संस्थांकडे पाठविण्यात येत असून, त्याचा कालावधी ६ ते १२ महिने असतो. तांत्रिक व व्यावसायिक प्रशिक्षणाच्या एकूण कालावधीसाठी लाभार्थीस महामंडळाकडून २,५०० रुपये शुल्क, संगणक प्रशिक्षणासाठी ३,५०० रुपये, वाहनचालक प्रशिक्षणासाठी (चार चाकी) प्रशिक्षणार्थीस २,३०० रुपये तर तीन चाकी वाहनाच्या प्रशिक्षणासाठी २ हजार रुपये शुल्क, ब्युटी पार्लर प्रशिक्षणासाठी ३,५०० रुपये, तर शिवणकला प्रशिक्षणासाठी १,२०० रुपये शुल्क महामंडळातर्फे भरले जाते. याशिवाय प्रशिक्षणार्थी राहात असलेल्या ठिकाणीच प्रशिक्षण घेत असल्यास त्यास प्रतिमाह विद्यावेतन १५०, [illegible] प्रशिक्षण घेणाऱ्यास प्रतिमाह २५० रुपये, तर प्रशिक्षणार्थी राहात असलेल्या गाव वा शहरापासून अन्य ठिकाणी प्रशिक्षण घेत असल्यास त्याला ३०० रुपये विद्यावेतन दिले जाते.

○बीज भांडवल योजना:

या योजनेअंतर्गत प्रकल्प मर्यादा ४० हजार ते २ लाख रुपयांपर्यंत असते. महामंडळाकडून लाभार्थ्यास १० हजार रुपये अनुदान म्हणून दिले जाते. वरील कर्जाच्या रकमेची विभागणी पुढीलप्रमाणे असते. ७५ टक्के रक्कम बँकेचे कर्ज, २० टक्के रक्कम महामंडळातर्फे, तर लाभार्थ्यास या एकूण रकमेच्या ५ टक्के रक्कम स्वतःला उभारावी लागते. बँकेचा व्याज दर ४ टक्के आहे. या योजनेखाली मार्च २००६ अखेरपर्यंत १२९३ लाभार्थ्यांना फायदा झाला आहे.

○व्यवसायांसाठी कर्ज:

अण्णाभाऊ साठे महामंडळातर्फे पात्र लाभार्थींना रिक्षा, टेंपो, जीप, ट्रॅक्टर खरेदी तसेच सायकल दुकान, कापड दुकान, किराणा दुकान, जनरल स्टोअर्स, ब्युटी पार्लर, दवाखाना, मेडिकल स्टोअर्स, फ्रुट शॉप, हॉटेल, टेलरिंग फर्म, रेडिमेड गारमेंट, [illegible], मोटार गॅरेज, विटनिर्मिती उद्योग, इलेक्ट्रिक दुकान, बांधकाम व्यवसाय आदी तत्सम उद्योगांसाठी कर्जप्राप्त होऊ शकते.

○मुदती कर्ज योजना:

अण्णाभाऊ साठे महामंडळामार्फत नवी दिल्ली येथील राष्ट्रीय अनुसूचित जाती व अनुसूचित जमाती वित्तीय विकास महामंडळाकडून लाभार्थीस त्यांच्या स्वतःच्या गुंतवणुकीच्या आधारावर कर्ज उपलब्ध करून दिले जाते. मुदती कर्ज योजनेअंतर्गत १ लाखापर्यंत गुंतवणूक असणाऱ्या व्यवसायासाठी एकूण कर्जाच्या रकमेपैकी ९० टक्के हिस्सा एनएसएफडीसी मार्फत प्राप्त होईल, त्यावरील व्याज दर ७ टक्के आहे. महामंडळाकडून १० टक्के सहभाग दिला जातो. त्यावर व्याज ४ टक्के आहे. १ लाख ते २.५ लाखापर्यंत गुंतवणूक असणाऱ्या उद्योगासाठी ९० टक्के हिस्सा एनएसएफडीसीमार्फत प्राप्त होईल. त्यावरील व्याज दर ७ टक्के आहे. यात महामंडळाचा सहभाग [illegible] टक्के असतो. त्यावरील व्याजदर ४ टक्के आहे. लाभार्थ्यास २ टक्के एवढी रक्कम स्वतःला उभारावी लागते. २.५ ते ५ लाखापर्यंत गुंतवणूक असणाऱ्या उद्योगासाठी ९० टक्के हिस्सा एनएफएफडीसीमार्फत दिला जातो. त्यावर व्याज दर ७ टक्के असतो. महामंडळाचा सहभाग ७ टक्के असतो. त्यावरील व्याज ४ टक्के असतो तर लाभार्थ्यास ३ टक्के एवढी रक्कम स्वतः उभारावी लागते. ५ लाख व त्यापेक्षा जास्त गुंतवणूक असणाऱ्या उद्योगासाठी ९० टक्के हिस्सा एनएसएफडीसीमार्फत दिला जातो. त्यावर व्याज दर ९ टक्के असतो. यात महामंडळाचा सहभाग [illegible] टक्के असतो. त्यावरील व्याज दर ६ टक्के असतो, तर लाभार्थ्यास ५ टक्के रक्कम स्वतःला उभारावी लागते.

○कर्जप्राप्तीसाठी अटी:

अर्जदार (लाभार्थी) महाराष्ट्राचा रहिवासी असावा. वयोमर्यादा [illegible] वर्ष पूर्ण तर ५० वर्षापेक्षा जास्त नसावे. तो मातंग समाजाचा असावा. लाभार्थ्यास त्याने निवडलेल्या व्यवसायाचे ज्ञान व अनुभव असावे. प्रशिक्षण योजनेसाठी वार्षिक उत्पन्नाची अट २२ हजार रुपये, एनएसएफडीसीच्या कर्जासाठी ग्रामीण भागातील अर्जदारास १९,३०८ रुपये तर शहरी भागातील अर्जदारास वार्षिक उत्पन्नाची अट ५४,४९४ रुपये एवढी वार्षिक उत्पन्नाची अट आहे.

○आवश्यक कागदपत्रे:

लाभार्थ्यास अर्जासोबत पुढीलप्रमाणे जोडणे आवश्यक आहे. जातीचा दाखला, उत्पन्नाचा दाखला, [illegible] व फोटोच्या ३ प्रती, मार्कशीटच्या प्रती, रेशनकार्डाच्या २ झेरॉक्स प्रती, [illegible] आवश्यक ते तांत्रिक प्रमाणपत्र, व्यवसाय संबंधीचा प्रकल्प अहवाल, व्यवसायासाठी [illegible] ज्या ठिकाणी व्यवसाय करावयाचा आहे त्या ठिकाणच्या [illegible] पुरावा, त्या जागेची भाडेपावती, करारनामा किंवा मालकी हक्काचा पुरावा, लाभार्थीस व्यवसायासाठी लागणारे स्थावर मालमत्तेच्या एकूण किंमतीबाबतचे सक्षम अधिकाऱ्यांचे प्रमाणपत्र, वाहन खरेदीसाठी [illegible] व त्याची किंमत याबाबतचे अधिकृत विक्रेता/ [illegible] दरपत्रक, ड्रायव्हिंग लायसेन्स ही सर्व प्रमाणपत्राच्या झेरॉक्स अर्जासोबत जोडून महामंडळाच्या जिल्हा कार्यालयात सादर करावा. मातंग समाजातील लाभार्थ्यांनी नोकरीच्या मोहात न पडता स्वयंरोजगार उभारून आपला सर्वांगीण विकास साधावा.

—रणवीर रजपूत

(मंत्रालय, सहाय्यक संचालक, मुं

दै. पुढारी 23 मे 2006.

जिल्ह्यातील अनु. जमात कल्याणासाठी ३८.५ कोटी मंजूर : डॉ. पाटील

विद्री (प्रतिनिधी) : जिल्ह्यातील अनुसूचित जमात कल्याणासाठी यावर्षी विशेष घटक योजनेंतगत ३८ कोटी ५२ लाख ४७ हजार रुपये शासनाच्या समाज कल्याण विभागाकडून मंजूर झाल्याची माहिती जिल्हा समाजकल्याण अधिकारी डॉ. बाजीराव पाटील यांनी दै. 'पुढारी'शी बोलताना दिली.

शासनाच्या समाजकल्याण विभागाकडून मिळालेले अनुदान कृषिसंलग्न सेवा, ग्रामीण विकास यंत्रणा, सामान्य शिक्षण, मागासवर्गीयांचे कल्याण, ग्रामीण व नागरी दलितवस्ती सुधारणा, साकव बांधणी, विद्युत विकास यासाठी वापरण्यात येणार आहेत. तसेच शासनाच्या सामाजिक न्याय, सांस्कृतिक कार्य विशेष सहाय्य विभागातर्फे सामूहिक विवाह सोहळ्यामध्ये भाग घेऊन विवाह करणाऱ्या मागासवर्गीय दाम्पत्यांसाठी विद्री (ता.कागल) येथील दूधगंगा-वेदगंगा सहकारी साखर कारखान्यावर मंगळवार दि. २३ मे रोजी सामुदायिक सोहळ्याचे आयोजन करण्यात आले आहे. विवाह जोडप्यास शासनाकडून १० हजार रुपये अर्थसहाय्य देण्यात येणार आहे. इच्छुकांनी सहभागी व्हावे, असे आवाहन विद्री साखर कारखान्यामार्फत व समाजकल्याण विभाग कोल्हापूर यांच्यामार्फत करण्यात आले आहे.

२३ मे २००६ पुढारी

सकाळ
र-जिल्हा कोल्हापूर, शुक्रवार, ३ मार्च २००६ ११

मागासवर्गीयांच्या विकासासाठी अर्थसंकल्पात वेगळी तरतूद करावी

आमदार आवळेंची मागणी

कोल्हापूर, ता. २ : राज्य शासनाने या वर्षीच्या अर्थसंकल्पात मागासवर्गीयांच्या विकासासाठी स्वतंत्र पॅकिज जाहीर करावे, अशी मागणी बहुजन रयत परिषदेचे कार्याध्यक्ष आमदार राजीव आवळे यांनी आज पत्रकार परिषदेत केली. अन्यथा राज्यभर आंदोलन छेडण्याचा इशाराही त्यांनी या वेळी दिला.

आवळे यांनी सांगितले, की राज्यात कोट्यवधी रुपये खर्चून सिंचनाची व्यवस्था झाली. गावागावांत हरितक्रांती झाली. विविध क्षेत्राला स्पर्श करणारा सहकार राज्याच्या विकासाचा आधार झाला; पण त्या प्रक्रियेत मागासवर्गीय माणूस कुठेच दिसत नाही. त्यामुळे मागासवर्गीयांच्या विकासासाठी आर्थिक पॅकिज जाहीर करण्याची गरज आहे.

दुष्काळी जिल्ह्यातील मागासवर्गी विकास महामंडळाच्या लाभार्थींचे कर्ज माफ करावे. राज्य शासनाने निर्माण केलेल्या सर्व महामंडळांचे भागभांडवल दुप्पट करावे. शेतकऱ्यांच्या आत्महत्येस कारणीभूत घटकांचा शोध घेऊन त्यांच्यावर गुन्हे नोंदवावेत. पीडित कुटुंबांचे पुनर्वसन करावे. अनुसूचित जाती-जमातीच्या विद्यार्थ्यांना देण्यात येणाऱ्या शिष्यवृत्तीत दोन हजार रुपयांनी वाढ करावी. दारिद्र्यरेषेखालील कुटुंबांचा फेरसर्व्हे करावा.

मागासवर्गीयांच्या विकासासाठी केंद्र शासनाने पाठविलेल्या विशेष घटक योजनेतील निधी अन्यत्र न वळविता फक्त मागासवर्गीयांच्या योजनांवरच खर्च करावा. खासगी शिक्षण संस्थेत आरक्षण सक्तीचे करावे. प्रत्येक जिल्ह्यात मागासवर्गीय व अल्प उत्पन्न गटातील विद्यार्थ्यांसाठी स्पर्धा परीक्षा केंद्रे सुरू करावीत. भूमिहिनांना जमिनी देण्यासाठीची दारिद्र्यरेषेखालची अट रद्द करून मागासवर्गीय भूमिहिनांना जमिनीचे वाटप करावे अशी मागण्याही त्यांनी यावेळी केल्या. पत्रकार परिषदेला सुभाष सोनुले, अशोक आळतेकर, सर्जेराव गायकवाड, सुनील आवळे, असगर मुजावर, सौदागर कांबळे आदी उपस्थित होते.

दै. सकाळ १८ फेब्रुवारी २००६

मातंग समाज कार्यकर्त्यांची कोल्हापुरात उद्या बैठक

जयसिंगपूर, ता. १७ : जिल्ह्यातील मातंग समाजाच्या कार्यकर्त्यांची बैठक रविवार (ता. १९) दुपारी एक कोल्हापुरातील शासकीय विश्रामगृहात होणार असल्याची माहिती राष्ट्रीय मातंग शक्तीचे राज्याध्यक्ष दिलीप हेगडे यांनी दिली.

ते म्हणाले, "मातंग समाजाच्या पारंपरिक उद्योगाबरोबर इतर उपयोगी व्यवसाय कोणते व त्याची उभारणी कशी करावी. सामाजिक संघटन व समाजातील विविध अडचणी समजावून घेण्यासाठी या बैठकीचे आयोजन केले आहे. उद्योग मार्गदर्शनासाठी नाबार्डचे महाप्रबंधक बी. बी. चाडगे व लोकशाहीर अण्णा भाऊ साठे विकास महामंडळाचे व्यवस्थापक श्री. रंधवे मार्गदर्शन करणार आहेत. समाजातील कार्यकर्त्यांनी व बांधवांनी बैठकीस उपस्थित राहावे, असे आवाहन केले.

सकाळ
१२ कोल्हापूर, शुक्रवार, १९ मे २००६
को

इंदुमती वसतिगृहात प्रवेश सुरू

कोल्हापूर, ता. १८ : रविवार पेठ आझाद गल्ली येथील इंदुमती विद्यार्थी वसतिगृहात पाचवी ते दहावी शिकणाऱ्या अनुसूचित जाती, विशेष मागास प्रवर्ग, अपंग, निराधार, इतर मागास, आर्थिक मागास आदी विद्यार्थ्यांना प्रवेश देण्याच्या प्रक्रियेला सुरवात झाली आहे.

वसतिगृहात दोन वेळचे जेवण, चहा, नाष्टा व इतर सोयीसुविधा मोफत दिल्या जातील. इच्छुकांनी अधीक्षक राजाराम कांबळे यांच्याशी संपर्क साधावा.

प्रवेश विनामुल्य

वसंत संखे यांचा सत्कार करताना दत्ता आगलावे, संजय पाटील, नंदू कदम आदी.

अपंगांच्या विकासासाठी महामंडळ कटिबद्ध : संखे

इचलकरंजी , (प्रतिनिधी) : राष्ट्रीय पातळीवरील देशातील 'सर्वोत्कृष्ट महामंडळ पुरस्कार' महाराष्ट्र अपंग वित्त व विकास महा मंडळास मिळाला ही बाब निश्चितच महाराष्ट्रासाठी भूषण असून राज्यातील अपंगांच्या सर्वांगीण विकासासाठी हे महामंडळ वचनबद्ध असल्याची ग्वाही महामंडळाचे व्यवस्थापकीय संचालक वसंत संखे यांनी दिली. त्यांनी अपंग विकास मंच इचलकरंजी या संस्थेस सदिच्छा भेट दिली त्याप्रसंगी ते बोलत होते.

माजी मंत्री जयवंतराव आवळे यांच्या निवासस्थानी त्यांचा सत्कार के.डी.सी.बँकेचे माजी उपाध्यक्ष राजू आवळे यांच्या हस्ते शाल, श्रीफळ व पुष्पगुच्छ देऊन करण्यात आला. राज्यातील अपंगांकडून वाढत्या कर्जाची मागणी पाहता दिलेल्या कर्जाची वसुली वेळेवर व्हावी व अपंगांनी घेतलेले कर्ज वेळेवर परतफेड करावे, असे आवाहन करून शासन दरबारी जादा निधी उपलब्ध करून देण्याचे अभिवचन जयवंतराव आवळे यांनी दिले. महाराष्ट्र राज्य अपंग महासंघ व अपंग विकास मंचचे अध्यक्ष दत्ता आगलावे यांनी प्रास्ताविक व सूत्रसंचालन केले. आभार संस्थेचे सेक्रेटरी सौ.छाया बोनगे यांनी मानले. कार्यक्रम यशस्वी करण्यासाठी संजय पाटील, नंदू कदम, परशराम हरवंदे, संजय वेदांते, मकरंद कुलकर्णी आदींनी परिश्रम घेतले..